

Povinnosti mzdovej učtárne v decembri 2022 v súvislosti so zmenami v SP od 1.1.2023

1. Odvodová odpočítateľná položka (OOP) pre DoBPŠ a dohody dôchodcov

Od 1.1.2023 sa nahrádza výnimka z platenia dôchodkového poistenia pre DoBPŠ a dohody dôchodcov odvodovou odpočítateľnou položkou (**OOP**) vo výške 200 €.

Na rozdiel od odvodovej výnimky v roku 2022, ak sa z dohody **od r. 2023 uplatňuje OOP**, tak :

- dohodár bude dôchodkovo poistený po celú dobu trvania právneho vzťahu, a to aj v prípade, že jeho príjem v mesiaci bude nižší ako 200 €. Ak príjem bude nižší ako 200 €, vymeriavací základ na StP, IP a RFS bude nulový.
- v priebehu trvania dohody nebude dochádzať k vzniku/zániku dôchodkového poistenia v závislosti od príjmu a uplatňovania OP.

Sociálna poisťovňa zavádza nový register OOP (na základe § 223 ods. 1 písm. e)). Tlačivo oznámenia uplatňovania OOP SP zverejní začiatkom decembra.

Zamestnávateľ je povinný oznámiť Sociálnej poisťovni **uplatnenie a ukončenie uplatňovania OOP najneskôr v prvý pracovný deň** bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že si na dohodu uplatňuje OOP, alebo že ukončil uplatňovanie OOP. Ak si dohodár uplatňuje OOP od vzniku dohody, je možné v jednom RLFO oznámiť aj vznik dohody aj uplatnenie OOP. RLFO sa v oddiele 7 dopĺňa o :

- Dátum oznámenia uplatnenia OOP dohodárom u ZL
- Dátum oznámenia ukončenia uplatnenia OOP dohodárom u ZL

V RLFO zmena zamestnávateľ môže vyplniť aj oba dátumy, avšak dátum „oznámenia ukončenia“ nesmie byť vyšší ako posledný deň v mesiaci, v ktorom zamestnávateľ oznamuje Sociálnej poisťovni OOP.

Pri uplatnení OOP z dvoch a viac dohôd v mesiaci, prednosť má ten zamestnávateľ / dohoda, ktorý skôr oznámil uplatňovanie OOP do SP.

Nové dohody od r. 2023

Pri prihlasovaní nových dohôd, ktoré sa začnú po 31.12.2022, bez ohľadu na uplatňovanie OOP a bez ohľadu na výšku príjmu, sa v RLFO uvedie typ :

dohody o brigádnickej práci študentov :

- typ 7 - s pravidelným príjmom
- typ 8 - s nepravidelným príjmom

dohody o vykonaní práce

- typ 3 - s pravidelným príjmom
- typ 4 - s nepravidelným príjmom

dohody o pracovnej činnosti

- typ 5 - s pravidelným príjmom
- typ 6 - s nepravidelným príjmom

dohody o pracovnej činnosti na výkon sezónnej práce

- typ 23 (vždy)

Typy 9,10,33,44,55,66 sú od 1.1.2023 zrušené.

Ak dohodár oznámil uplatňovanie OOP, zamestnávateľ v RLFO - oddiel 7 uvedie aj dátum oznámenia uplatňovania OOP.

Lehota na prihlásenie dohody do SP je najneskôr v deň začatia dohody, pred začatím vykonávania práce, ale dátum oznámenia OOP je najneskôr v nasledujúci deň po oznámení, pričom nie je možné oznámiť uplatnenie OOP skôr, ako je podaný RLFO prihláška.

Príklad

Dohoda podpísaná 22.12.2022 od 3.1.2023, pri podpise dohody 22.12.2022 dohodár oznámil uplatňovanie OOP. Lehota na prihlásenie dohody je síce najneskôr 3.1.2023 pred začatím výkonu činnosti, ale oznámenie uplatnenia musí ísť najneskôr 23.12.2022. Keďže oznámenie sa nedá realizovať pred prihlásením zamestnanca, aby boli splnené všetky lehoty, RLFO prihláška musí zamestnávateľ podať najneskôr 23.12.2022, v ňom uvedie deň vzniku poistenia 3.1.2023 a dátum oznámenia uplatnenia OOP 22.12.2022.

Príklad

Dohoda podpísaná 22.12.2022 od 3.1.2023. Lehota na prihlásenie dohody je do 3.1.2023 pred začatím výkonu činnosti. Zamestnávateľ podal RLFO prihláška dňa 30.12.2022 (vznik poistenia 3.1.2023).

a) 3.1.2023 dohodár oznámil uplatňovanie OOP zamestnávateľovi. Lehota na oznámenie uplatnenia OOP je do 4.1.2023. Zamestnávateľ podá RLFO zmena - dátum oznámenia OOP 3.1.2023.

b) 5.1.2023 dohodár oznámil uplatňovanie OOP zamestnávateľovi. Lehota na oznámenie uplatnenia OOP je do 9.1.2023 (najbližší pracovný deň), OOP platí od 1.2.2023. Zamestnávateľ podá RLFO zmena - dátum oznámenia OOP 5.1.2023

Dohody s upatnenou výnimkou prechádzajúce z roku 2022 do roku 2023

Keďže doterajšia možnosť uplatňovania výnimky 31.12.2022 končí a doterajší text oznámenia je od 1.1.2023 neplatný, znamená to, že ak si dohodár uplatňoval výnimku z platenia poistného, jej platnosť sa automaticky končí 31.12.2022. Ak si chce od 1.1.2023 uplatniť OOP, musí k existujúcej dohode oznámiť zamestnávateľovi uplatňovanie OOP, oznámenie musí zamestnávateľovi podať v období od 1.12.2022 do 31.12.2022. Ak si dohodár uplatní OOP až počas januára 2023, právne účinky nastanú od 1.2.2023.

Ak si zamestnanec na dohodu s pravidelným príjmom uplatňoval v decembri 2022 výnimku z platenia poistného a príjem za december má byť do 200 € (v decembri bude bez dôchodkového poistenia), a dohoda prechádza do roku 2023, zamestnávateľ je povinný **pred 1.1.2023, najneskôr však 1.1.2023** pred začatím výkonu činnosti, podať na SP RL prihláška - typ 11 (DoBPS), 19 (DoVP) alebo 21 (DoPČ), a to aj v prípade, že príjem (VZ) v januári bude nižší ako 200 €, aj v prípade, že dohodár v decembri oznámi uplatňovanie OOP (od januára), aj v prípade, že si dohodár OOP neuplatní. Ak bude zamestnávateľ prihlasovať dôchodkové poistenie dohodára od 1.1.2023, v tom istom RL bude môcť uviesť aj dátum oznámenia uplatnenia OOP. V takomto prípade treba tento RL podať najneskôr nasledujúci pracovný deň po oznámení uplatňovania OOP.

Ak už pred 1.1.2023 bol dohodár s pravidelným príjmom prihlásený v SP s dôchodkovým poistením typom 3, 5 alebo 7 :

- Ak si zamestnanec neuplatňuje OOP, zamestnávateľ do SP nepodáva žiaden RL,
- Ak zamestnanec oznámil uplatnenie OOP, zamestnávateľ podá RL - zmena, ktorým oznámi začiatok uplatnenia OOP.

Príklad

DoPČ uzatvorená s poberateľom starobného dôchodku s pravidelným príjmom od 1.10.2022 do

30.6.2023. Dôchodca si na dohodu uplatňuje výnimku z platenia poistného od začiatku dohody. Príjem z dohody každý mesiac do 200 €. V SP je dohoda prihlásená typom 55 od 1.10.2022. Dôchodca oznámi zamestnávateľovi uplatňovanie OOP dňa 19.12.2022.

Zamestnávateľ je povinný oznámiť do SP :

RLFO zmena v lehote do 20.12.2022 – dátum oznámenia uplatnenia OOP 19.12.2022

RLFO prihláška, typ 21, vznik poistenia 1.1.2023, v lehote do 31.12.2022 (najneskôr 1.1.2023 pred začatím výkonu činnosti).

Obe skutočnosti môže zamestnávateľ oznámiť v jednom RLFO prihláška, v lehote do 20.12.2022, kde uvedie typ 21, vznik poistenia 1.1.2023 a dátum oznámenia OOP 19.12.2022

2. Evidencia a oznamovanie analytických údajov

Pri prihlasovaní zamestnancov do SP od roku 2023 sa v **RLFO** uvádza :

- číselný kód miesta výkonu práce [6 čísel]
- dohodnutý rozsah pracovného času
- číselný kód dohodnutého druhu vykonávanej práce [7 čísel]

Uvedené údaje sa na RLFO uvádzajú u všetkých zamestnancov, ktorí sa prihlasujú/sú prihlásení do Sociálnej poisťovne, čiže pre pracovné pomery, všetky dohody, ale aj pre poslancov, zástupcov vlastníkov bytov, príkazné zmluvy, štatutárov a pod., ktorí sa prihlasujú do SP.

Uvedené údaje bude potrebné oznámiť do SP aj pre všetky právne vzťahy, ktoré prechádzajú z roku 2022 do roku 2023. Oznámenie sa bude realizovať RLFO – zmena. Lehota je do lehoty na podanie mesačného výkazu/výkazu poistného za 1/2023, najneskôr do 28.2.2023. Oznamuje sa stav k 1.1.2023.

Číselný kód miesta výkonu práce

Uvedie sa 6-miestny číselný kód dohodnutého miesta (obec/mesto) výkonu práce podľa vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. [597/2002 Z. z.](#), ktorou sa vydáva štatistický číselník krajov, štatistický číselník okresov a štatistický číselník obcí v platnom znení.

Dohodnutý rozsah pracovného času (v RLFO)

Uvádza sa dohodnutý rozsah týždenného pracovného času, vyplývajúceho z právneho vzťahu, ktorým je napr. pracovná zmluva. Pokiaľ rozsah pracovného času nie je určený (napr. DoVP, štatutár, zástupca vlastníkov bytov, poslanec), uvedie sa číselný kód 99,99.

Číselný kód druhu vykonávanej práce

Uvádza sa 7-miestny kód podľa štatistickej klasifikácie zamestnaní (SK ISCO-08_2020) podľa Vyhlášky ŠÚ SR č. 449/2020 Z.z..

Viac informácií k tejto téme a mnohým ďalším zmenám od 1.1.2023 získate na decembrových školeniach, seminároch "Novinky v mzdovej učtárni od 1.1.2023" alebo v rovnomennom balíku videoškolení. Bližšie info na www.mzdymotyckova.sk

RNDr. Jana Motyčková

www.mzdymotyckova.sk